

Magányos Melankólia

Kósa Réka

Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar

Festőművész szak, 4. Évfolyam

Témavezető: Habil. Ernszt András DLA, egyetemi docens

Jelenlegi alkotásaimat, melyekből kiválasztottam a pályamunkám is, egy az interneten hallott kifejezés indította el: a „Putting lipstick on a pig”, avagy „Kirúszozni egy disznót”. A kifejezés olyan lányok körében terjed el, akik úgy érzik próbálkozásaik ellenére képtelenek megfelelni a szépségideálnak. Ezt a testképzavart úgy fejeztem ki, utalva a szólásra, hogy disznó fejet festettem egy női aktra.

Ezzel a döntéssel kezdtem bele a koncepcióba, amiben különböző állatok fejait helyeztem emberi testekre. Témám központjában továbbra is a nőket érintő problémák állnak. Gyakran visszatér a szépségideálnak való megfelelés kényszere és annak különböző megnyilvánulásai. A képeken egyfajta metamorfózis látható. Az ember és az állat egyesítésével elmosódik a határ civilizáció és természet között. Az ember sokszor lenézi az állatot és egyszerűnek találja, ám amikor összemosisódnak, saját felszínességére, gyengeségeire derül fény. Számomra az állatfejek a titokzatosságot és a vadságot képviselik. A célom az volt, hogy megmutassam más élőlények kifejezéseivel is lehet emberi érzelmeket közvetíteni. A meztelen testekkel a sebezhetőséget szerettem volna kifejezni, illetve intimitást szerettem volna létrehozni a kép és a befogadó között. Ezekkel az elemekkel kombináltam számomra két rendkívül érdekes témát: az ember és az állatábrázolást. Az állatvilág sokszínűsége segít abban, hogy olykor szokatlan külsejű élőlényeket találjak a képeimhez és ezért egy szinte kifogyhatatlan inspiráció forrásnak gondolom. Az emberi test komplexitásából kiindulva szintén számtalan opciót kínál, rengeteg pózba lehet beállítani és szituációba belehelyezni. Párosítva őket a lehetőségek tárháza végtelen.

A téma kiválasztása után, a festés folyamatát referencia képek gyűjtésével és készítésével kezdem. Töreksem arra, hogy minél több opcióm legyen. A kiválasztott állatról több szemszögből, különböző megvilágításokban is keresek képeket. Általában minimum három képet használok fel egy fej megalkotására. Az akt fotókat is több beállításról készítem, jó megvilágításnál, hogy erős fény-árnyék hatás jöjjön létre. Az akt arányaihoz mérten választok vászon méretet. A keret összerakása és a vászon felfeszítése után, az alakot szabadkézzel, szénrel vázolom fel.

A sorozat első képét azonban még nem vászonra készítettem, hanem egy lealapozott kartonra. Ehhez a képhez egy egyszerű a sarkain ülő aktot választottam, ahogy a jobb kezében egy rúzt tart fel. A disznó fejet félprofilból ábrázoltam, ahogy a rúzsra tekint, ami szét van maszatolva a szája körül. Itt nem különösebben törekedtem a realizmusra, erős színeket használtam, markáns ecsetvonásokkal. Nagyrészt meleg színekkel festettem, sok narancsot, citromsárgát és pirosat használtam, ettől a kép kissé monotonná vált. A karton simasága

lehetőséget adott arra, hogy olyan lazúros rétegeket hozzak létre, amit vásznon nehezebb elérni. A kép nagy része ilyen rétegekből áll, csak a test árnyékos felületei, hajlatai, illetve a disznó fej van részletesebben kidolgozva. Ezekre a pontokra vastagabb festékréteget vittem fel. Hasonló hatást szerettem volna elérni az ezt követő képemnél is, de az általam használt vászon felülete erre nem volt alkalmas. Emiatt is indultam el egy realiztikusabb ábrázolásmód felé.

A következő képnél már vászonra dolgoztam, témában pedig maradtam a testképzavarnál. A tervem az volt, hogy úgy festem meg a képet, mintha a megtekintője maga nézne tükörbe. Amit lát az egy álló női akt, ahogy mindkét kezével a hasán lévő hájba markol, feje pedig egy szfinx macskáé. A tükör illúzióját úgy oldottam meg hogy húztam függőlegesen két, a kép széleit párhuzamosan lekövető sávot és ezek közé a sávok közé helyeztem el a figurát. Az aktot megszakítja a vászon alja, ami a tükör aljának felel meg így a lábai már nincsenek rajta a képen. Az alak környezetét két növényvel és egy órával díszítettem fel, ezeket a két sáv szakítja meg. Ennél a képnél hideg és meleg színeket egyaránt alkalmaztam, hogy ne essek ismét a monotonitás hibájába. Ez segített abban, hogy a figura jobban kiemelkedjen a környezetéből. A testet itt is markáns, formakövető ecsetvonásokkal festettem meg. Törekedtem arra, hogy a síkfelületen is érezhető legyen a testek tömege és látható legyen a különbség a formák között. A macska fejt, illetve a test bizonyos pontjait részletesebben dolgoztam ki. A festésmóddal és a színhasználattal így egy realiztikusabb végeredmény jött létre az előzményénél.

A sorozat harmadik képnél a téma a szépségideálnak való megfelelés. A beállítás egy a lábát epiláló akt, aminek a feje egy oposszumé. Az oposszum szája ki van tátva, az akt pedig a térdébe markol. Ezekkel az ábrázolásokkal próbáltam átadni a kellemetlen, fájdalmas folyamatot. A karaktert egy fürdőszobai jelenetbe helyeztem, a háttérben fehér és kék csempék váltakoznak. Ez volt az első kép, amit úgy festettem meg, hogy a testre hatással legyen a környezete. A csempék hideg színe rávetül az alakra, így annak legfényesebb pontjait egy világoskékkel jelenítettem meg. Ennél az alkotásnál is maradtam a realiztikusabb megjelenítésnél.

Ezután következett a festmény, amit pályamunkámnak is választottam. Itt nem volt céloom egy konkrét témát feldolgozni, inkább csak egy érzelmet szerettem volna közvetíteni, a szomorúságot, búskomorságot. A képnél az alak testtartására fektettem nagyobb hangsúlyt. Egy zárt, guggoló pozíció mellett döntöttem. Számomra ez a beállítás fejezte ki legjobban ezt a bánatos állapotot. A kutyákat rendkívül kifejező lényeknek tartom, a szomorúságot is jól le lehet olvasni az arcukról. Ebből kifolyólag állatfejnek egy orosz agarat választottam. A Magányos

Melankólia címet azért adtam a képnek, mert amikor elgondolkodtam azon, hogy egy kutya mitől érezheti magát búskomornak, az első ok, ami eszembe jutott, a magány volt.

A szénrel való felvázolással némi problémába ütköztem az előzményképeknél. Mivel nem fixáltam semmivel a szénrel, ahogy elkezdtem ráfesteni az belekeveredett a színekbe és bekoszolta azokat. Ezért többször át kellett festenem egy részt, hogy teljesen eltüntessem a beszürkült területeket. Ennél a képnél kipróbáltam egy másik technikát. A felrajzolás után lefixáltam a vázlatot, ezután egy lazúros, fehér, akril réteggel lefestettem a rajzot ezzel is tovább rögzítve azt. Mivel az első fixálási mód csak részben működött, amikor rámentem az akrilos ecsettel az elkezdte szétkenni a szénrel. Ezzel olyan hatást sikerült elérnem, ami nagyban hasonlított a sorozat első képének lazúros felületeihez. Bár eredetileg az egészre rá terveztem festeni, annyira érdekesnek találtam ezeket a gesztusokat, hogy végül belekomponáltam őket a képbe. A testet nagyrészt realiztikusan próbáltam ábrázolni. Az első pár réteget nagy, markáns, formakereső ecsetvonásokkal vittem fel. Festés közben folyamatosan cserélgettem az ecsetek méreteit, attól függően mennyire kidolgozottan szerettem volna megjeleníteni egy-egy részletet. A fejnél, egyből egy vékony ecsetet használtam, hogy jól vissza tudjam adni a szőr hatását. A test és a fej között próbáltam egy hihető átmenetet létrehozni.

A referencia kép színeit általában intenzívebben jelenítem meg. Különös figyelmet fordítok a reflexiókra, próbálok minél több színt észrevenni bennük, majd felerősíteni azokat. A fehérnemű felületeit többnyire üresen hagytam vagy lazúros rétegeket festettem rájuk, hogy a szénrel elkenések áttűnjenek azokon a szekciókon. A kutyafejnél szintén hagytam üres részleteket. A háttérrel erősen felhígított festékkel kentem fel, itt is azért, hogy az alapozásnál létrejött felületek láthatóak maradjanak. Azért választottam hozzá hideg színeket, hogy a nagyrészt meleg színekkel felépített test jobban kiemelkedjen belőle. Akár az oposszumos képnél, ennél is szerettem volna, ha a környezete hatással van az alakra, így a fényeket egy világoskékkel festettem rá.

A jövőben is szeretnék ezzel a koncepcióval foglalkozni és minél jobban felfedezni a téma nyújtotta lehetőségeket, ábrázolásmódokat.